

УДК 353:477.323:2.213

JEL H11, J18, L96

Онищенко Вікторія Олександрівна

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Грузд Марина Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

У сучасних умовах розвитку публічного управління щодо залучення молоді до процесів прийняття рішень є не лише бажаним, а й стратегічно необхідним елементом розвитку демократичного суспільства в Україні. Молодь є активним користувачем цифрових технологій та соціальних платформ, що відкриває нові можливості для її інтеграції у публічні процеси та процеси державотворення. Використання цифрових інструментів у системі молодіжної політики дозволяє значно підвищити прозорість, ефективність та швидкість прийняття управлінських рішень на всіх рівнях управління, а також сприяє формуванню у молодих громадян компетенцій активної участі та відповідального громадянства. Законодавчі ініціативи, зокрема Закон України «Про основні засади молодіжної політики» [1], створюють правову основу для системного впровадження цифрових механізмів залучення молоді, що забезпечує інтеграцію молодіжних потреб у стратегії розвитку територіальних громад та держави загалом.

Електронні консультації – це один з найпопулярніших та найефективніших цифрових інструментів, що дає молоді можливість онлайн обговорювати законопроекти, стратегічні документи та місцеві управлінські рішення [2]. Електронні консультації дозволяють молоді брати безпосередню участь у обговоренні законодавчих проєктів, стратегічних документів розвитку та локальних управлінських рішень у режимі онлайн. Саме такий підхід робить державні органи влади та місцевого самоврядування більш відкритими, усуває бюрократію та безпосередньо залучає молодь, яка раніше не могла брати участь у обговореннях традиційної форми організації.

Наявний досвід українських міст щодо електронного консультування свідчить про значне підвищення активності молоді що сприяло налагодженню конструктивного діалогу між владою та громадянським суспільством [3].

Важливим цифровим інструментом виступає партисипативний бюджет, який передбачає безпосереднє залучення громадян до розподілу частини

бюджету територіальної громади. Дана практика дозволяє молоді впливати на прийняття управлінських рішень щодо реалізації локальних проєктів розвитку (освіта, культура, спорт, соціальна інфраструктура та ін.).

Партисипативний бюджет не лише стимулює розвиток громадської активності, а й формує у молоді компетенції участі у процесах управління та прийняття рішень [4]. Використання електронних голосувань та онлайн-платформ робить процес партисипативного бюджету максимально прозорим і доступним для широкого кола учасників прийняття управлінських рішень, що зменшує ризики корупції та підвищує довіру до органів публічної влади.

Особливим інструментом у залученні молоді мають онлайн-платформи громадської участі, які об'єднують різні цифрові інструменти в єдину екосистему участі. До онлайн-платформи громадської участі платформ належать: електронні петиції, civic-tech додатки, інтерактивні карти проблем громади та спеціалізовані чат-боти. Онлайн-платформи дозволяють обирати пропозиції та голоси молоді щодо актуальних проблем, проводити онлайн-опитування та обговорення, а також відстежувати реалізацію прийнятих рішень.

Впровадження онлайн-платформ сприяє підвищенню ефективності комунікації між молоддю та органами публічного управління, формує культуру активного громадянства та створює умови для подальшого розвитку інноваційних підходів до управління на місцевому рівні [2].

Використання інноваційних цифрових інструментів у молодіжній політиці не лише розширює можливості участі, а й забезпечує інтеграцію молоді у стратегічне планування територіального розвитку та розробку ефективних управлінських рішень.

Системне застосування електронних консультацій, партисипативного бюджету та онлайн-платформ дозволяє створити комплексну екосистему взаємодії між молоддю та органами публічного управління [2]. Це сприяє не тільки підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень, але й формуванню довгострокових інституційних механізмів для участі молодих громадян у розвитку місцевих громад та української держави.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що цифрові інструменти залучення молоді до управлінських процесів є дієвим механізмом для підвищення рівня демократичності та відкритості публічного адміністрування. Водночас для досягнення ефективного запровадження інструментів залучення молоді необхідно поєднувати кілька інструментів одночасно та забезпечувати їх постійне оновлення відповідно до сучасних технологічних та соціальних викликів розвитку. Інтеграція механізмів залучення молоді не лише стимулює інновації в публічному управлінні, але й виховує активну громадянську позицію серед молоді, сприяючи формуванню ефективної та прозорої системи державного управління.

Важливим аспектом цифрової участі молоді виступає формування цифрової компетентності та навичок критичного мислення. Результати

проведених міжнародних досліджень [2] свідчать, що розвиток електронного врядування безпосередньо пов'язаний із рівнем цифрової грамотності населення. З огляду на це, паралельно з розгортанням технічних платформ, необхідно приділяти значну увагу реалізації освітніх програм та інформаційних кампаній. Їхньою метою має бути підвищення рівня інформованості молоді стосовно потенційних шляхів залучення до управлінських процесів територіального та суспільного розвитку. У даному контексті ключова функція покладається на заклади вищої освіти та органи місцевого самоврядування, які мають можливість інтегрувати компоненти громадянської освіти та цифрової демократії до освітніх програм.

Окрім цього, міжнародний досвід свідчить [2, 5], що ефективність цифрових інструментів значною мірою залежить від рівня довіри громадян до органів влади. Якщо молодь бачить реальний результат своєї участі — прийняття ініційованих рішень, реалізацію проєктів чи врахування пропозицій, — рівень її активності суттєво зростає. В іншому випадку цифрові платформи можуть перетворитися на формальний механізм без реального впливу на реалізацію державної політики. Тому критично важливо забезпечити прозорість у розгляді електронних петицій, проведенні консультацій та підрахунку голосів у рамках партисипативного бюджету.

Цифрові технології є необхідною умовою для формування молодіжної участі в належному публічному управлінні. Саме цифрові інструменти залучення молоді дозволяють розширювати коло активних учасників процесу прийняття дієвих рішень, підвищують якість управлінських рішень та сприяють розвитку демократичних практик на всіх рівнях управління. Впровадження цифрових інструментів є стратегічним напрямом модернізації системи молодіжної політики та публічного управління в Україні, що відповідає світовим тенденціям цифровізації та демократизації процесів участі громадян у державних справах.

Література

1. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 5 грудня 2020 р. № 1891-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1891-20#Text>
2. United Nations. (2018). *E-government survey 2018: Digital government in the decade of action for sustainable development*. United Nations. <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2018>
3. European Commission. (2021). *Digital transformation in public administration: Youth engagement and e-participation*. <https://commission.europa.eu/publications/digital-transformation-youth>
4. Checkoway, B. (2011). What is youth participation? *Children and Youth Services Review*, 33(2), 340–345. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2010.08.017>
5. UNICEF. (2019). *State of the world's children 2019: Digital engagement*. United Nations Children's Fund. <https://www.unicef.org/reports/state-worlds-children-2019>